

АГУУЛГА

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	2
1.1 Төслийн нэр.....	2
1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	2
1.3 Төслийн хүчин чадал.....	2
1.4 Уурхайн дэд бүтэц.....	2
1.5 Уурхайн ажиллах горим.....	2
1.6 Усан хангамж.....	3
1.6 Цахилгаан хангамж.....	3
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ	4
2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил ,физик газар зүйн нөхцөл.....	4
2.2 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч.....	6
2.3 Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлан нөмрөг.....	7
2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн гадаргын болон гүний ус.....	8
2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засагын байдал.....	9
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН	11
3.1 Агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд.....	11
3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	11
3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	12
3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэжлэх хугцаа ,эрчим.....	12
4. 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15
4.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.....	16
4.2 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө.....	21
4.3 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	23
4.4 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	23
4.5 Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	23
4.6 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	24
4.7 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	26
4.8 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	27
4.9 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	29
4.10 Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө.....	31

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дэвсгэрт орших “Баруун Харгант” алтны шороон ордыг ашиглах төсөл.

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Хүснэгт № 1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч	“Би Эс Ай” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	90190913029
Регистрийн дугаар	5035503
Хаяг	Монгол, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Энхтайвны өргөн чөлөө, 12/1, 16 тоот.
Утас	99113968

1.3 Төслийн хүчин чадал

Ил уурхайн хүчин чадал: Баруун Харганат алтны шороон ордоос жилд 37.97 мян.м³ элс олборлох хүчин чадал бүхий ил уурхайг ажиллуулахаар төлөвлөв. Нийт үйлдвэрлэлийн нөөц 63.87 мян.м³ элс байна. Төсөл боловсруулагчдын зүгээс MV-021465 тоот ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарах Баруун Харганат алтны шороон ордын нөөцийг ашиглалтын эхний 1-р жилд 37.97 мян.м³ элс, 2-р жилд 25.89 мян.м³ элс олборлохоор 2 жилийн хугацаанд төлөвлөв. Ашиглалтын хугацаанд 322.51 мян.м³ хөрс хуулж, 63.87 мян.м³ элс олборлож, шлихээр 34.24 кг, химийн цэврээр 32.97 кг алт олборлохоор байна.

1.4 Уурхайн дэд бүтэц

Уурхайн барилга байгууламж

Ажилчдын хотхон нэг дор 56 хүн байрлах ба нэг ээлжинд 28 хүн 12 цагийн 2 ээлжээр байрлана. Ажилчид таваараа амьдрах ажилчдын байр, конторын байр, хувцас угаалгын газар, бие засах болон ажилчдын халуун усны газар, дизелийн байр, агуулах, харуулын байр зэрэг барилга байгууламжууд байна. Агуулах, түлшний агуулах зэрэг байгууламжууд байна.

Хүснэгт № Байгууламжийн жагсаалт

№	Барилга байгууламж	Төрөл	Тоо
1	Дизелийн байр	сэндвич	1
2	Уурхайн хотхоны байр	сэндвич	4
3	Цайны газар	Гэр	1
4	Халуун усны барилга	контейнер	1
5	Харуулын байр	сэндвич	1
	Түлшний агуулах		1
	Хэсгийн дүн		9

1.5 Уурхайн ажиллах горим

Уурхайн ажиллах горимыг уурхайн хүчин чадал, жилд гүйцэтгэх уулын ажлын хэмжээ, хэрэглэгчдийн хэрэглээний хугацаанаас хамааруулан жилд 05 сараас 11 сар хүртэл буюу 6 сарын хугацаанд Ил уурхай долоо хоногт амралтгүй 12 цагийн 2 ээлжээр ажиллана. Уурхайн жилд ажиллах хоног 180 хоног, буюу 2880 цаг ажиллана.

1.6 Усан хангамж

Унд ахуйн болон технологийн хэрэгцээний усыг уурхайд байрлах 5 худгаас хангана. Худгуудын нийлбэр ундарга 15л/сек байна. Судалгааны талбайд хэрэглэгдэх усны хэрэгцээ нь:

- Унд, ахуйн хэрэгцээний ус
- Ногоон байгууламж усалгаа
- Замын усалгаа
- Үйлдвэрийн хэрэглээнд

Байгаль орчныг хамгаалах цэвэр усны нөөцийг хэмнэх зорилгоор үйлдвэрийн технологийн усан хангамжинд хэрэглэгдэх усыг хуримтлуулж, цэвэршүүлэх замаар эргүүлэн ашиглах юм.

1.6 Цахилгаан хангамж

Төслийн цахилгаан хангамжийн эх үүсвэрийг DENYO маркийн дизель генераторуудаар шийдвэрлэнэ. Баруун Харганатын алтны шороон ордод ажиллах дизель генераторуудын техникийн үзүүлэлтийг дараах хүснэгтүүдэд үзүүлээ.

Хүснэгт № Дизель генераторуудын үндсэн хэрэглэгчид

№	Үзүүлэлт	Дизель генераторын марк	Ажиллах тоо, ш
1	Ил уурхай угаан баяжуулах хэсэг	DENYO DCA 150USK	1
2	Ажилчдын хотхон, контор, засварын хэсэг	DENYO DCA 100ESI	1
3	Уурхайн гэрэлтүүлэг, Нөөцөд	DENYO DCA 150USK	1
Нийт		-	3

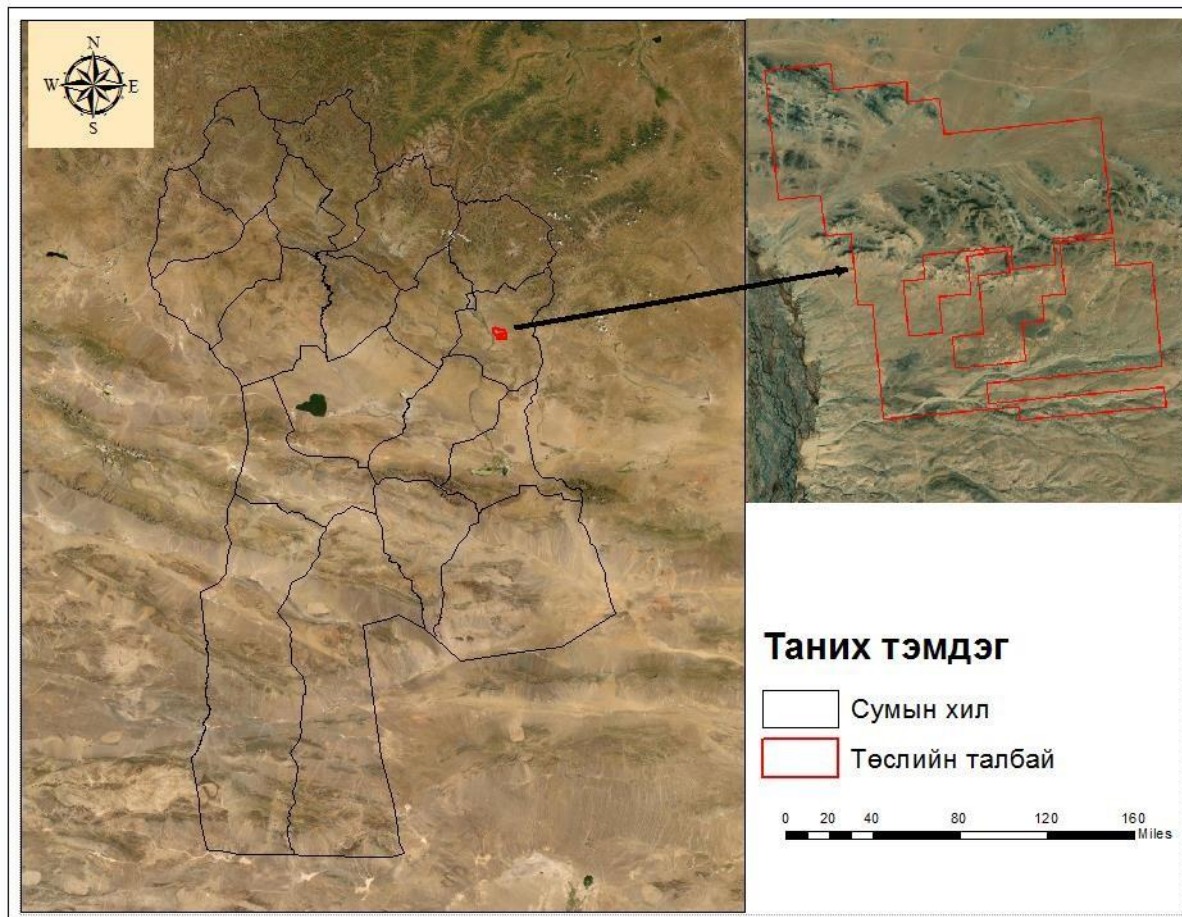
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил , физик газар зүйн нөхцөл

Улаанбаатар хотоос 665 км, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт Түйн голын сав газарт байрлана. Баянхонгор аймгийн төвөөс 25 км, Өлзийт сумын төвөөс 14 км зайд байрлана.

Утраг	Өргөрөг
100°54'17.45"E	45°59'59.64"N
100°54'17.45"E	45°59'39.40"N
100°55'41.35"E	45°59'39.40"N
100°55'41.35"E	45°59'24.00"N
100°56'18.00"E	45°59'24.00"N
100°56'18.00"E	45°58'55.00"N
100°59'19.37"E	45°58'55.00"N
100°59'19.37"E	45°57'23.00"N
100°58'11.45"E	45°57'23.00"N
100°58'11.45"E	45°57'2.00"N
100°57'21.45"E	45°57'2.00"N
100°57'21.45"E	45°57'20.00"N
100°55'40.00"E	45°57'20.00"N
100°55'40.45"E	45°57'1.00"N
100°55'15.00"E	45°57'1.00"N
100°55'15.00"E	45°56'17.00"N
100°55'54.45"E	45°56'17.00"N
100°55'54.00"E	45°56'45.30"N
100°56'31.00"E	45°56'45.30"N
100°56'31.00"E	45°57'16.40"N
100°57'17.40"E	45°57'16.40"N
100°57'17.40"E	45°56'59.40"N
45°56'59.40"N	45°56'59.40"N
100°56'41.00"E	45°56'13.00"N
100°56'4.80"E	45°56'13.00"N
100°56'4.80"E	45°55'47.50"N
100°57'25.50"E	45°55'47.50"N
100°57'25.50"E	45°56'18.60"N
100°57'51.80"E	45°56'18.60"N
100°57'51.80"E	45°56'38.00"N
100°58'18.00"E	45°56'38.00"N
100°58'18.00"E	45°57'18.80"N
100°59'19.37"E	45°57'18.80"N
100°59'19.37"E	45°56'56.11"N
101° 0'0.57"E	45°56'56.11"N
101° 0'0.58"E	45°55'32.65"N
100°56'38.80"E	45°55'32.65"N
100°56'38.80"E	45°55'16.20"N
101° 0'0.58"E	45°55'16.20"N
101° 0'0.58"E	45°54'60.00"N
100°57'12.32"E	45°54'60.00"N

100°57'12.32"E	45°55'12.35"N
100°54'37.01"E	45°55'12.35"N
100°54'37.01"E	45°56'45.65"N
100°54'20.53"E	45°56'45.65"N
100°54'20.53"E	45°57'43.04"N
100°53'51.33"E	45°57'43.04"N
100°53'51.33"E	45°58'15.52"N
100°53'0.52"E	45°58'15.52"N
100°53'0.52"E	45°59'59.64"N

Зураг № 1 .Төслийн талбайн байрзүйн зураг

Төслийн талбайн Физик газарзүй: Хэнтийн нуруу ба түүний гол салбаруудын тойрог нь Хэнтийн гол нуруу, Бага Хэнтий, Их Хэнтийн нуруу, тэдгээрийн томоохон салбаруудыг багтаана. Эндхийн үнэмлэхүй өндөр нь 2000-2500 метр бөгөөд хамгийн өндөр цэг нь Асралт Хайрхан юм. Хэнтийн нурууд ялангуяа Бага Хэнтийн нурууны хажуу нь хоорондоо адилгүй, хойт хажуу нь маш эгц бөгөөд урт, харин өмнө хажуу нь нилээн налуувтар болно. Гэвч хоёулаа нураг асгаар бүрхээстэй байна. Хажуугийн дээд хэсэгт шаталсан хэдэн дэнж тодорхой үзэгдэнэ.

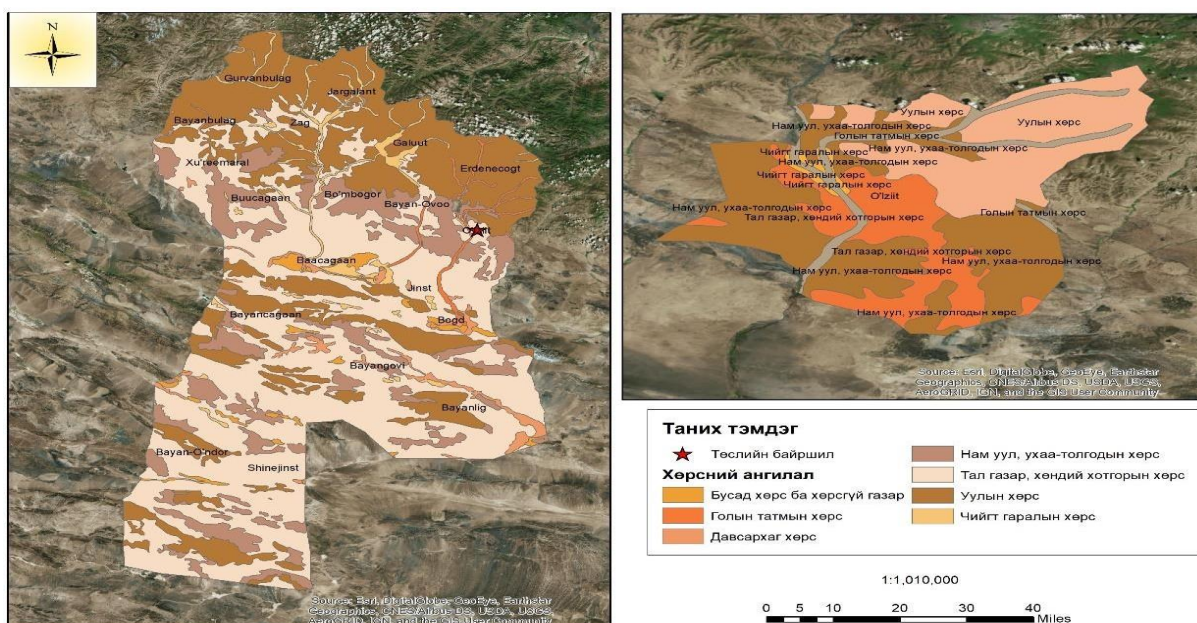
Уул, хотгорууд бүхий ландшафтын бүтцийн хувьд нэлээд нарийн төвөгтэй юм. Энд уулын ар, өвөр хажуугийн ойт хээр, уулын хуурай хээр, уулын ой, уулын хээрийн ландшафт алаглан тогтжээ. 2.2 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн уур амьсгал
Төслийн талбай орчимд зуны улиралд эх газрын дулаан хуурай агаар зонхилдог. Иймээс орох хур тунадас ихэнхдээ аадар шинжтэй байдаг. Намар хур тунадас багасаж, цочир

хүйтрэлт 8 дугаар сарын сүүлч, 9 дүгээр сарын эхээр ажиглагдсан 10 дугаар сарын сүүлч, 11 дүгээр сарын эхээр өвлийн нөхцөлдөө шилжин ордог.

Агаарын температур: Баянхонгор аймгийн нутаг нь хангай, тал хээр, говь хосолсон уудам дэлгэр нутагтай тул дулаан хүйтний хэлбэлзэл ихтэй сүүлийн жилүүдийн байдлаар нийт нутгаар жилийн дундаж агаарын температур дундажаар 2.00C дулааран хэдий ч улирлаар нь авч үзвэл: Ихэнх нутгаар өвлийн улиралд 1.4-өөс 2.5 градус, хавар зуны улиралд 0.2-оос 1.0 градусаар дулаарсан, нутгийн өмнөд хэсгээр өвлийн улиралд -0.2-оос -2.0 хүйтэрсэн хэдий ч зуны улиралд 2.0 градусаар дулаарч ажиглагдаж байна.

2.2 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь хөрс газарзүйн хувьд сав газрын хойт хэсэг нь Хэнтийн нурууны төв хэсгийн уулын тундрын болон уулын нугын хөрсний тойрогт, нутгийн дунд болон түүнээс хойш хэсэг нь Хэнтийн нурууны зүүн ба баруун хэсгийн салбар уулсын уулын хар хүрэн ба хээрийн хар хүрэн хөрсний тойрогт, хэсэг нь хуурай хээрийн бүсийн ухаа гүвээт, уудам хөндийн хүрэн хөрсний тойрогт ордог.

Зураг № 2. Төслийн талбайн хөрсний зураг

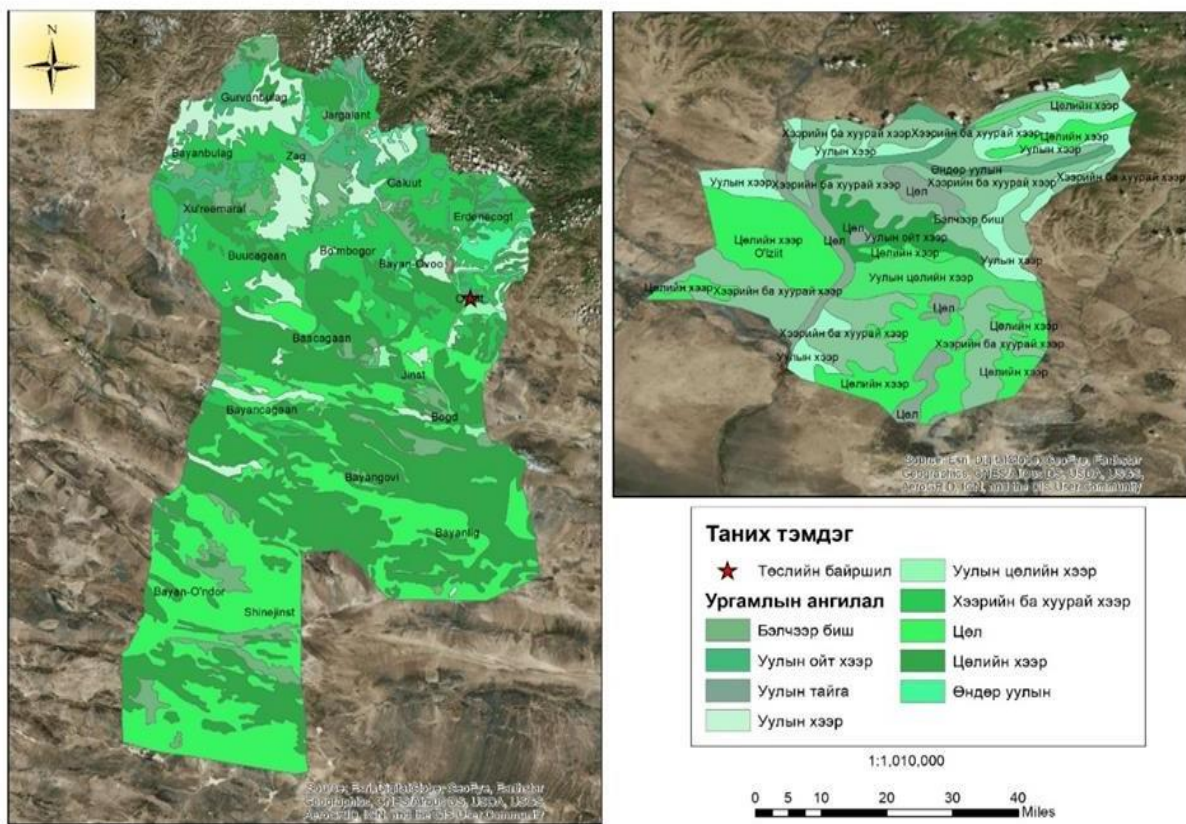
Төслийн талбайд нам уулсаар тогтворжсон, элювийн нимгэн хурдасаас бүрдсэн, сул хөгжилтэй хүрэн хөрс тохиолдоно. Энэ хэв шинжийн хөрс нь үе давхарга гүйцэд биш (А-АС), зузаан нь 25-30 см-ээс хэтрэхгүй байдаг онцлогтой. Нам өндөртэй уулс болон нөхцөлд тогтворжих бөгөөд түүний ялзмаг хуримтлалын (А) давхаргын доод хэсэгт 5-10 см нимгэн, сайр чулуу ихтэй, сийрэг сул тогтоцтой үе үүссэн байна. Ургамал нөмрөгийн бүрхэц нь 30-50% байна. Хөрсний чийгийн хангамж төдий л сайн биш, доод үе давхарга голдуу хуурай байна.

Зураг № 3. Төслийн талбайн зураг

2.3 Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлан нөмрөг

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь ой модгүй, зарим хэсэгтээ бутлаг болон голын хайлаас, ховроор бургасан төгөлтэй. Хотгор хонхор, нам дор газруудаар нь олон төрөл өвслөг ургамал ургана. Бүс нутгийн хойд, зүүн хойд хэсгээр Аллювийн нугын төрлийн ургамал зонхилох бөгөөд уулсын эгц налуу, хадархаг, өндөрлөг газруудаар нь ургамлын бүрхэвч тачир байна. Байдраг голын татам, голын тохой буланд хайлаас, бэсрэг хус, улаан бургас зэрэг модлог ургамлын цөөн төрлүүд ургана.

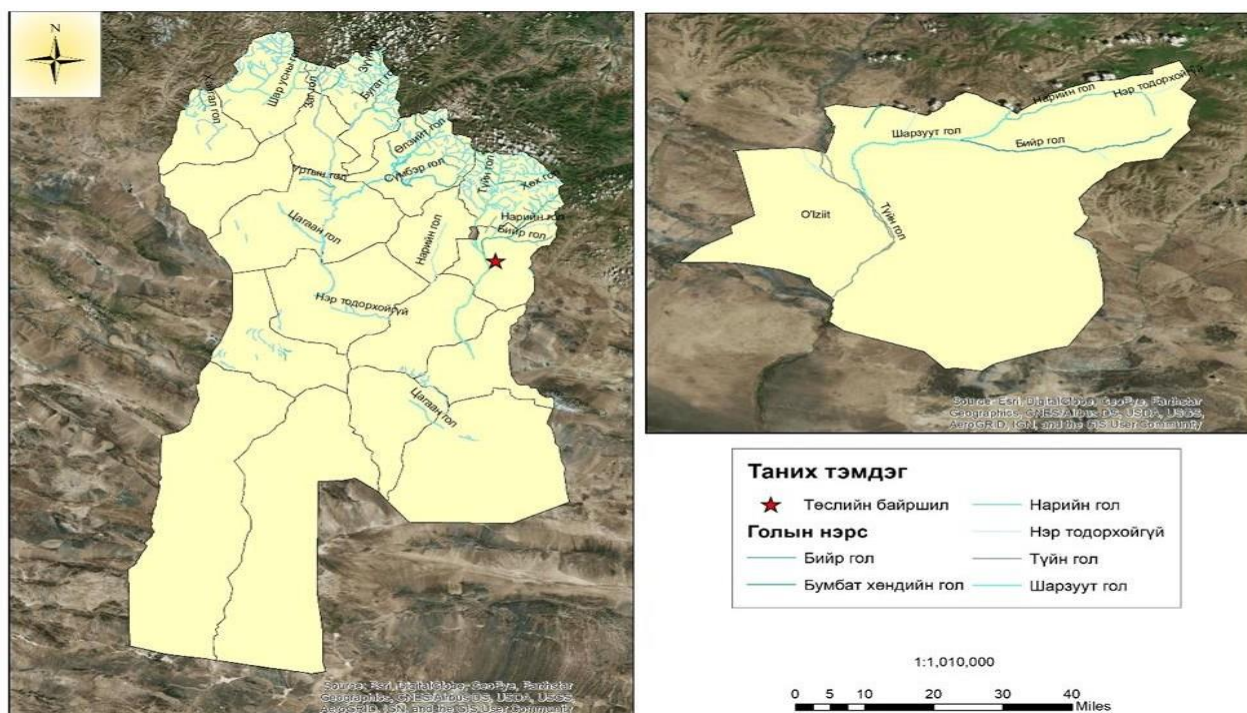
Зураг № 4. Төслийн талбайн ургамалжилтийн зураг

Зургаас үзэхэд ургамлын массын болон ургамлын төрөл зүйлийн хувьд өмнөх жилүүдтэй харьцуулбал энэхүү хэсэгт харьцангуй баян байгаа нь тухайн жилийн уур гүйцэтгэсэн: “БИ ЭС АЙ” ХХК

амьсгалын нөхцөл байдалтай холбогдож байна. Төслийн талбай нь газар ашиглалтын ангиллаар ХАА-н газар, бусад газар гэсэн ангилалд хамаарагддаг байна.

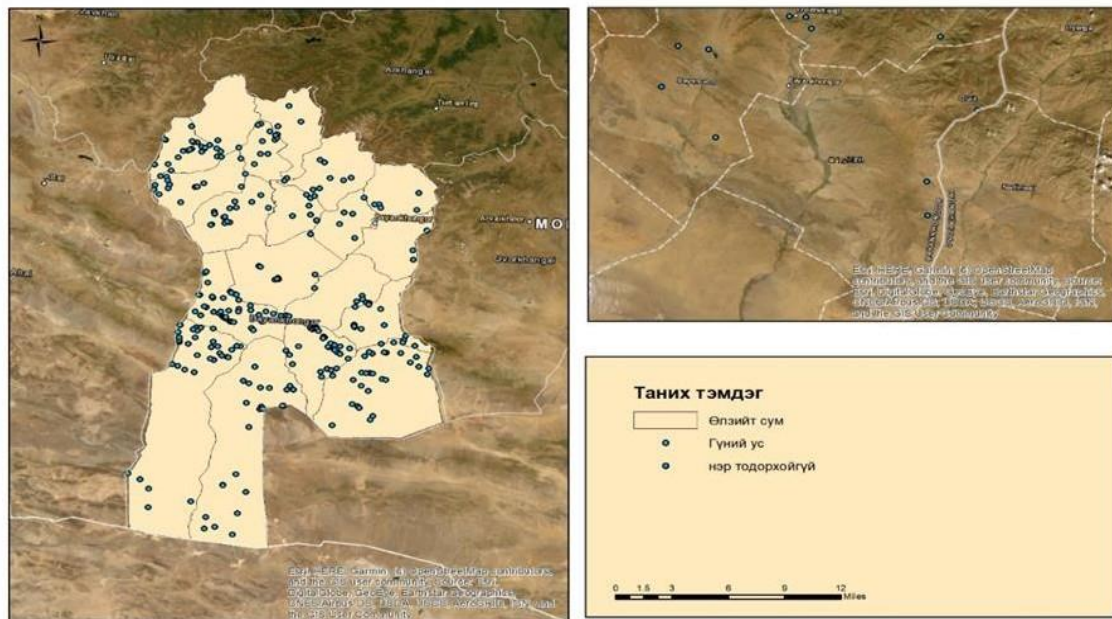
2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн гадаргын болон гүний ус

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь Баруун Харгант 1962 м, Зүүн Харгант 2046,9 м, Бага Алаг уул 1898,7 м зэрэг өндөрлөгүүд байрлах ба Баруун Харгантын Арын, Баруун Харгантын Өврийн хөндий, Сангийн далайн сайр – хөндий, түүний цутгал – хуурай сайрууд Түйн голтой нийлж урсана. Геологи-хайгуулын Баянбүрд талбайн баруун хойд үзүүрээс 3-5 км зайд Шаргалжуутын гол урсаж Түйн голтой нийлнэ.

Зураг № 5. Төслийн гадаргын усны зураг

Зургаас үзэхэд төслийн талбайн хамгийн ойр гадаргыг ус нь Түйн гол байна. Талбай нь Түйн голын усны ай савд багтах ба голын сайраас 500 м зайд байрлана.

Зураг № 6. Төслийн гүний усны зураг

Төслийн талбайн орчим гүний ус байхгүй ба Өлзийт сумын гар худгаас шинэжилсэн үндсэн үзүүлэлтүүдээс ерөнхий хатуулаг болон магнийн ионы агууламж нь “Ундны усны чанарын стандарт MNS900:2018”- д заасан хэмжээнээс их байгаа тул хүний унданд тохиромжгүй, зөөлрүүлж хэрэглэх шаардлагатай байна.

2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засагын байдал

Өлзийт сумийн газар нутаг: Сумын нутаг дэвсгэрийн ихэнх нь далайн түвшнээс дээш 1500-2000м өргөгдсөн бөгөөд хамгийн өндөрлөг газар болох Баяндаваа 3300 м, нам дор газар болох Хавхаастай 1300 м өргөгдсөн байдаг. Хангайн нурууны салбар уулсын дунд цагаан нурууд, удам тал хээр, уулархаг аараг, толгод хосолсон нутагтай, мал аж ахуй, газар тариалан эрхлэхэд тохиромжтой. Газар хөдлөлийн 6-7 баллын идэвхтэй бүсэд байршдаг. Гол мөрөн. Нуур 1, булаг шанд 32, рашаан 2, гол горхи 4, 108 энгийн болон инженерийн хийцтэй худагтай.

Баянхонгор аймгийн засаг, захиргаа: Баянхонгор аймаг нь Монгол улсын нутаг дэвсгэрийн баруун төв хэсэгт, нийслэл Улаанбаатар хотоос 630 км зайтай оршдог. Өвөрхангай, Өмнөговь, Говь-Алтай, Архангай, Завхан аймгуудтай нутаг залгаж, БНХАУ-тай 140 км нутгаар хиллэсэн 116 мянган хавтгай дөрвөлжин километр нутагтай. Баянхонгор аймаг нь засаг, захиргааны 20 сум, 103 баг, 1 тосгонтой. 2017 оны байдлаар 87000 хүн амтай, 4 587 738 толгой малтай. Үүнээс ямааныхаа тоогоор улсдаа 1-р байранд, тэмээнийхээ тоогоор 2-р байранд ордог.

Эрүүл мэнд: Суманд 15 ортой 1 эмнэлэг, 1 эмийн сан үйл ажиллагаа явуулж, 1 их эмч, 13 эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн ажиллаж байна. 2012 онд нийт 96 хүүхэд мэндэлж, 0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл, эхийн эндэгдэл байхгүй байна. Сумын ард иргэдэд нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх өрөө тасалгаа хүрэлцээгүйгээс сургалт сурталчилгаа явуулах сургалтын өрөө байхгүй.

Боловсрол, соёл шинжлэх ухаан: Монгол улсын төрийн шагналт, гавъяат багш, академич, доктор, профессор Ш.Лувсанвандангийн нэрэмжит ерөнхий боловсролын 12

жилийн сургуульд 450 хүүхэд өдрөөр суралцаж, албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрөөр бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол нөхөн олгох сургалтанд 35 иргэн суралцаж байна. Бага ангийн хамран сургалт 99,1 хувь, суурь боловсролын хамран сургалт 98,3 хувьд хүрсэн. Ерөнхий боловсролын сургуульд мэргэжилтэй багшийн хангалт 100 хувь байна. Нийт 51 багш, ажилчидтай үйл ажиллагааг явуулж байна.

Аж үйлдвэр: Сумын хэмжээнд төсвийн 6 байгууллага, 17 хоршоо, ХХК зэрэг нийт 23 аж ахуйн нэгж байгууллага үйл ажиллагаа явуулж 12.0 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж орон нутагт 105.0 сая төгрөгийн татвар төвлөрүүлж байна. Тус суманд “Хөх бүрдний эх”, “Их богд” ХХКомпаниуд жилд 60.0 – 1.0 сая тоосго үйлдвэрлэн зах зээлд нийлүүлж байгаа бөгөөд бетон зуурмагны үйлдвэр байгуулахаар “Хаш гоёо” ХХК бүтээн байгуулалтын ажлаа эхлээд байна. Эдийн засгийн голлох салбар нь МАА, газар тариалангийн үйлдвэрлэл юм.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН

3.1 Агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд

“Баруун Харгант” алтнышороон ордыг ашиглах явцад агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд нь:

- Хөрс хуулах, хүдэр олборлох үед тоос, шороо ихээр үүсгэнэ.
- Уурхайн малталтууд болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос, шороо
- Уурхайн машин техникүүдийн түлшний шаталтаас ялгарах утаа, тортог, хорт хийнүүд
- Ажилчдын суурингаас гарах хатуу шингэн хог хаягдлын бохирдол
- Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил хийх үед гарах тоос, шороо

Хөрс хуулах, түрэх, тээвэрлэх, элс угаах зэрэг бүхий л ажиллагаа тасралтгүй явагдах тул бульдозер, экскаватор, автомашин, бусад төхөөрөмжийн дуу чимээ болон хорт хий утаа гарах, тоос шороо дэгдэх зэргээр агаар орчныг бохирдуулж, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлнө. Үүнээс гадна барилга угсралтын үйл ажиллагаа болон тээврийн хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор агаарын бохирдол үүсч болзошгүй.

3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Баруун Харгант” алтны шороонордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн 2 жилийн хугацаанд нийт 11.6 га талбай өөрчлөлтөнд орж хөрсөн бүрхэвч нөлөөлөлд өртөхөөр байна. Төслийн хүрээнд төлөвлөж буй уурхайн барилга байгууламжид хөрс удаан хугацаанд дарагдана. Түүнчлэн дэд бүтцийн барилга, байгууламжийн ойр орчимд машин техник, хүний үйл ажиллагаагаар элэгдэл, эвдрэл, бохирдол их үүснэ. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад нүүрс-ус буюу шатахуун, түүнтэй төстэй бүтээгдэхүүн, мөн химийн бодисын асгаралт, шүүрэлтээс хөрс бохирдох боломжтой. Шатахуун болон химийн бодисын агуулах, сав, машин техникийн тээвэрлэлт ачаалалтын үед асгаралт үүсэж хөрсний боломжит бохирдол ихэнхдээ үүсдэг. Асгаралтын хэмжээ, түүний нөхцөл байдлыг зөв үнэлсэн тохиолдолд түүнийн нөлөө бага байдаг, ялангуяа, шаардлага хангасан шатахууны агуулах, асгаралтын хариу арга хэмжээ сайн байхаас хамаарна. Эдгээр арга хэмжээг Аюултай, хортой материалын менежментийн төлөвлөгөөнд тодорхой тусгасан байх ёстой.

Зураг № 7. Төсөл хэрэгжих талбай орчмын хөрсөн бүрхэвч

3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Гадаргын болон газрын доорх усанд нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд

Төслийн үйл ажиллагааны явцад дараах эх үүсвэрүүдээс гадаргын болон газар доорх усны нөөц, чанарт нөлөөлөл бий болж болзошгүй. Үүнд:

- Хөрс хуулалт болон барилга угсралтын явцад тоосжилт дарахад цэвэр усны нөөц хомсдох
- Уулын малталтын үед хөрсний болон гүний усыг зайлуулж усны нөөц хомсдох
- Барилга угсралтын ажлын явцад барилгын материал хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан барилгын материалд агуулагдах бодисууд хөрсөнд нэвчих, улмаар хөрсний бага гүний усыг бохирдуулах
- Баяжуулах үйл ажиллагаа явуулахад химийн бодис алдагдахаас үүдэн хөрсний болон гүний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах савыг соруулах үед асгарч газрын хэвлий болон хөрсийг бохирдуулахаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах сав хүчтэй аадар бороо болон үерийн усаар дүүрч хальхаас үүдэн хөрсөнд нэвчиж хөрсний ус болон бага гүний усыг бохирдуулах
- Техник, тоног төхөөрөмжийн шатах тослох материал алдагдаж хөрсийг бохирдуулхаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уурхайн байгууламж, хоосон овоолго, хаягдлын сан, техник хэрэгслийн байршуулалт зэргээр газрын гадаргыг өөрчилж улмаар байгалийн хур тунадас унаж урсац бүрдэх, хөрсний чийг, газрын доорх усыг сэлбэх нөхцөлийг доройтуулах магад.

3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэлжлэх хугацаа ,эрчим

Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим: Уг төслийг хэрэгжүүлснээр байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг тогтоохдоо байгаль орчны суурь нөхцөл, судалгаа хийсэн мэргэжлийн судлаачдын дүгнэлтүүдийг үндэслэн тогтоов. Байгаль орчны төлөв байдалд гарч болзошгүй нөлөөлөл, болзошгүй ослын үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар тодорхойлов.

Магадлан жагсаах /checklist/ аргаар тооцсон нөлөөллийн үнэлгээ: Үнэлгээ хийгдэж буй төслийн үйл ажиллагаа байгаль орчны төлөв байдал, нийгэм эдийн засагт нөлөөлөх нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах (checklist) аргыг ашиглав. Энэ арга нь нөлөөллийг байна (х), байхгүй (хоосон) гэсэн хэлбэрээр тодорхойлж шууд, шууд бус шинжтэй, удаан, богино хугацаагаар буцалтгүй болон буцаж нөлөөлөх, хүчтэй, дунд болон бага зэрэг эрчимтэй байх зэрэг үзүүлэлтүүдээр авч үзсэн болно.

Төслийн байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлөх эх үүсвэрүүдэд дараах хүчин зүйлс орж байна. Үүнд:

- ✚ Хөрс хуулалт
- ✚ Уурхайн олборлох, ачих, буулгах, тээвэрлэх үйл явц.

Төсөл хэрэгжсэнээр тухайн нутгийн байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг хүснэгт№ 13-д харуулав.

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

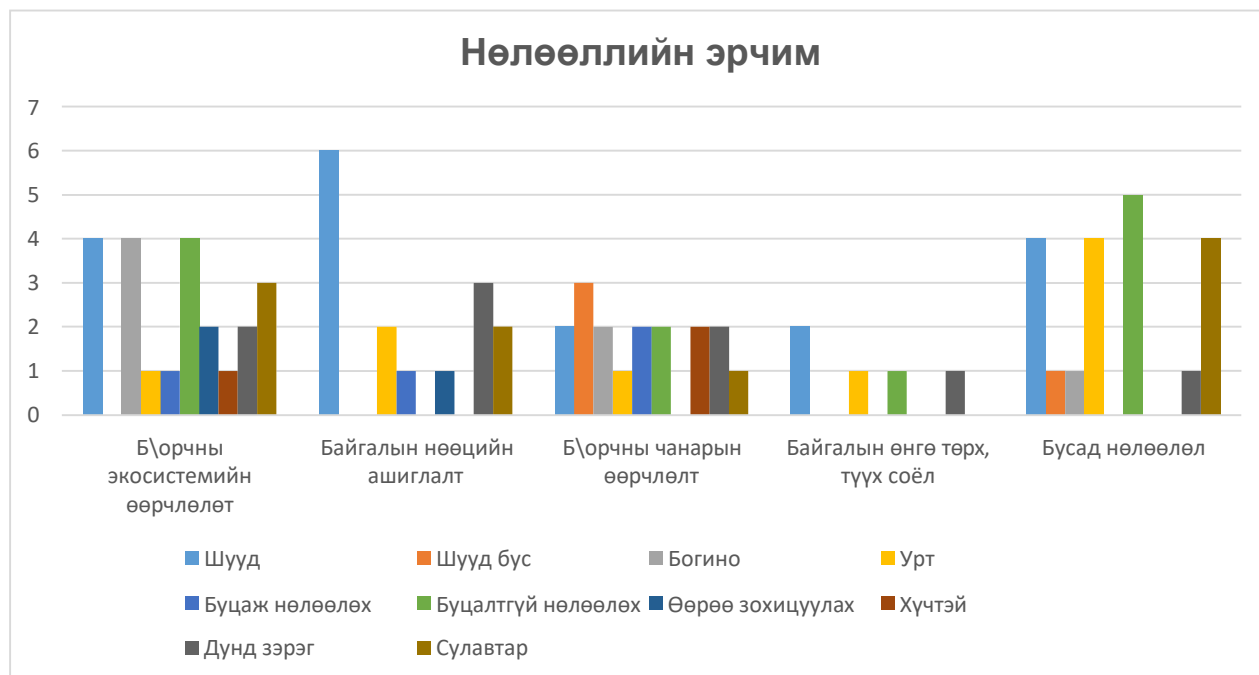
Хүснэгт № 2. Магадлан жагсаах арга

№	Байгаль орчны үзүүлэлт	Нөлөөлөл			Хугацаа		Давтамж		Эрчим		
		Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицуулагдах	Богино хугацааны	Удаан хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Бага зэрэг	Дунд зэрэг	Хүчтэй
Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт											
1	Газрын доорх урсацын өөрчлөлт										
2	Гадаргын усны чанарын өөрчлөлт		x			x	x			x	
3	Ургамлан бүлгэмдлийн бүтцийн өөрчлөлт	x				x		x			x
4	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x			x
5	Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x		x		x	
6	Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	x				x		x		x	
7	Уур амьсгалын өөрчлөлт		x			x		x	x		
Байгалийн нөөцийн ашиглалт											
8	Газрын доорх нөөц баялаг	x				x		x		x	
9	Бэлчээрийн байдал	x				x		x		x	
10	Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											
11	Агаарын бохирдол	x			x		x			x	
12	Ундны усны нөөц хомсдох		x			x		x	x		
13	Хөрсний бохирдол		x			x	x			x	
14	Дуу чимээ, шуугианы нөлөөлөл	x			x			x		x	
Нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл											
15	Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх	x				x		x	x		
16	Хүн амын орлого өөрчлөгдөн нэмэгдэх		x			x		x	x		
17	Хүн амын тоо өөрчлөгдөх		x			x		x	x		
Байгалийн цогцолборт газар, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентлогийн олдвор											
18	Байгалийн өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x			x
19	Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x		x	
20	Тусгай хамгаалалттай ба цогцолборт газарт нөлөөлөх										
21	Түүх сёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
22	Археологи, палентлогийн олдворт нөлөөлөх										
Эдийн засаг, байгаль орчин											

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

23	Орон нутгийн орлого нэмэгдэх		x			x		x		x	
24	Ажлын байр нэмэгдэх	x				x		x		x	
25	Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		x		x			x			x
Бусад нөлөөлөл											
26	Шороон зам, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн, тээвэрлэлтээс хөрс эвдрэх	x				x	x				x
27	Ахуйн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба усыг бохирдуулах	x				x	x			x	
28	Ахуйн хаягдал, хогийн цэгийн ариутгал муугаас эвгүй үнэр гарах, шавьж үржих	x			x		x			x	
29	Хүчтэй салхи, уруйн үер	x			x		x			x	
	Дүн	18	8		5	20	7	18	5	15	6

Дээрх хүснэгтээс харахад тус төслийн үйл ажиллагааны явцаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл өөр хоорондоо харилцан уялдаа холбоотой нэг нь нөгөөдөө шууд буюу дам байдлаар нөлөөлөх нь харагдаж байна.

Тус ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас сөрөг нөлөөллийг байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрд үзүүлэх ба 7.1% нь “бага”, 45.2% нь “дунд”, 42.8% нь “их”, 4.8% нь “маш их” гэсэн нөлөөллийн үнэлгээний зэрэгт хамаарагдаж байна. Нөлөөлөлд өртөж буй байгалийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдээс газрын гадарга, хэвлий нь нөлөөлөлд илүүтэйгээр өртөхөөр байна.

4. 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дэвсгэрт “Би Эс Ай” ХХК-ийн хэрэгжүүлж буй “Баруун Харгантын” Алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үнэлгээний ажлын явцад үйл ажиллагааны товч танилцуулга, эрхлэхээр төлөвлөж буй үйл ажиллагааны тодорхойлолт болон төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн суурь төлөв байдлыг тодруулж үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллүүд тэдгээрийн цар хүрээг тооцон сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, багасгах арга хэмжээний зөвлөмжийн хүрээнд энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) боловсрууллаа.

Төслийн хэрэгжилтийн явцад барилга байгууламжийн бүтээн байгуулалт, уурхайн олборлолтын үйл ажиллагааны улмаас хамгийн ихээр эвдрэлд орж сөрөг нөлөөлөлд өртөх бүрэлдэхүүн нь хөрсөн бүрхэвч юм. Сөрөг нөлөөллийн цар хүрээ багаас дунд зэрэг ба урьдчилан сэргийлэх болон бүтээн байгуулалтын дараа болон олборлолт дууссан хэсэгт нөхөн сэргээх талаар төлөвлөсөн арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэх тохиолдолд нөлөөллийн эрчим эрс буурах боломжтой.

Төслийн ерөнхий үнэлгээний нөхцөлд заагдсаны дагуу байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар жил бүрийн төлөвлөгөөг БОАЖЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын дагуу тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг энэхүү тайлангийн 2 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) үндэслэн боловсруулж БОАЖЯ-д ирүүлэн батлуулах ба батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэсэн ажлын тайланг холбогдох газруудад хүргүүлж байх шаардлагатай. Үүнээс гадна тус Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ), түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь”-ийн дагуу оролцогч сонирхогч талуудыг холбогдох мэдээллээр ханган ажиллах үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгч хүлээнэ.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах хуваарь зэрэг ажлууд багтсан бөгөөд төслийн 2020 оны менежментийн төлөвлөгөөний ажилд нийт **11,18 сая.төг** зарцуулахаар төсөвлөв.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	2022 он сая/ төг
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	1.6
Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	3.0
Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	5.0
Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	2.6
Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1.2
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	0.188
Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	5.0
Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0.5
Нийт	19.088

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

4.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Хүснэгт №. 1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах биелэлт

Гол болзошгүй нөлөөллүүд болон сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх хувь	Тайлбар	Зураг
Агаарын орчин					
Уурхайн олборлолт болон тээврийн Хэрэгслүүдийн үйл ажиллагааны улмаас гарч болох тоосжилтыг бууруулах	Уурхайн олборлолтын үе шатанд тоосжилт ихээр үүсэх үед усалгаа хийх	Үйл ажиллагааны турш	100	Салхи ихтэй үед 7 хоногт 3 удаа, тогтуун үед 2 удаа усалж байсан.	
	Уурхайн карьерт орж гарах машин, ачилт буулгалтын цаг хугацаа, хоорондын зайг тоосны сарнилтай ялдуулан оновчтой байлгах тооцоог хийж мөрдөж ажиллах	Үйл ажиллагааны турш	100	Уурхайн карьерт орж гарах машин, ачилт буулгалтын цаг хугацаа, хоорондын зайг уурхайн даргын удирлаган доор удирдуулан тээвэрлэсэн.	

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	<p>Тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, хаалга цонхны чигжээс, хамгаалалтын үзлэгийг хийж агаарыг цэвэршүүлэх төхөөрөмж хэрэгслийг бүрэн бүтэн байдлыг хангаж ажиллах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, хаалга цонхны чигжээс, хамгаалалтын үзлэгийг хийж агаарыг цэвэршүүлэх төхөөрөмж хэрэгслийг бүрэн бүтэн байдлыг хангаж ажилласан.</p>	
	<p>Хүнд машин механизмын утааны хэмжээг стандартын шаардлагахангах хэмжээнд байлгах, үзлэг шалгалтыг хийх засвар үйлчилгээг тогтмол хийх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Тээврийн хэрэгслүүдийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, үзлэг оношилгоонд хамруулж эвдэрсэн тохиолдолд цаг алдалгүй засварласан.</p>	
<p>Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх тоосжилт Тэсэлгээний ажлын үед үүсэх тоосжилт</p>	<p>Уурхайн ажиллагсад тоосноос хамгаалах хушуувч, амны маск, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангах сургалт явуулах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Уурхайн ажиллагсад тоосноос хамгаалах хушуувч, амны маск, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангаж сургалт явууллаа.</p>	
<p>Хөрсөн бүрхэвч</p>					

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

<p>Ордын ашиглалтын явцад хөрсний бүтэц найрлагад өөрчлөлт орох, хог хаягдал, тоосжилтоос бохирдол үүсгэх, хүнд даацын машин механизмууд олон салаа зам гаргаж хөрс болон ургамлыг гэмтээх. Шатах тослох материал, барилгын материалын хог хаягдал, шатахуунасгарах зэрэг болзошгүй осол аваараас үүдэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах</p>	<p>Уурхайн орчны замыг стандартын дагуу тавих, тэмдэгжүүлэх ажил хийх, олон салаа зам гаргахаас сэргийлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Уурхайн олборлолт явуулж буй хэсгээс 6 км бөгөөд энэ тээвэрлэлтийн замд олон салаа зам гаргаагүй замын тэмдэг тэмдэглэгээ хийсэн.</p>	
<p>Шатах тослох материал, барилгын материалын хог хаягдал, шатахуунасгарах зэрэг болзошгүй осол аваараас үүдэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах</p>	<p>ШТМ-ыг стандартын шаардлага хангасан саванд хадгалах хадгалалтанд хяналт тавих</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Шатах тослох материалыг зориулалтын саванд хадгалж ажилчдын орон сууц болон гал тогооны барилга байгууламжаас зайтай байрлуулсан.</p>	
<p>Машин механизмын засвар үйлчилгээ хийх талбайд бетон хучилт хийх</p>	<p>Машин механизмын засвар үйлчилгээ хийх талбайд бетон хучилт хийх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">100</p>	<p>Машин механизмын засвар үйлчилгээ хийх талбайд бетон хучилт хийсэн.</p>	

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	Хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлэх болон олон салаа зам гаргахгүй байх талаар жолооч операторуудад сургалт явуулах	Үйл ажиллагааны турш	100	Хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлэх болон олон салаа зам гаргахгүй байх талаар жолооч операторуудад сургалт явуулсан.	
	Автомашин хурдыг боломжит хэмжээгээр хязгаарлах арга хэмжээ авах	Үйл ажиллагааны турш	100	Автомашин хурдыг хязгаарласан.	
Ус					
Гүний усыг ашигласнаар усны нөөц хомсдох, усны бохирдол, шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох, газар доорх устай холбогдон ургадаг Ургамалжилтанд сөргөөр нөлөөлжболзошгүй.	Ахуйн бохир усыг цэвэршүүлэн ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах,	Үйл ажиллагааны турш	100	Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашигласан.	
Дуу чимээ					
Нутгийн иргэдийн амгалан тайван байдлыг	Олборлолтын ажлыг өдрийн цагаар гүйцэтгэх	Үйл ажиллагааны турш	Жил бүр	Манай компани нь хөдөлмөрийн хуульд заасны дагуу өдрийн цагаар буюу 09-16 цагийн хооронд үйл ажиллагаа явуулдаг.	

4.2 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Хүснэгт №. 2 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн хувь	Тайлбар	Зураг
Биологийн нөхөн сэргээлт					
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил дууссаны дараагаар талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил эхлүүлэх	Хөрсийг сийрэгжүүлж бордох	Үйл ажиллагааны дуусмагц	100	Нөхөн сэргээлт хийх шаардлагатай газрын хөрсийг бордож сийрэгжүүлсэн.	
	Тарих ургамлыг сонгох	Үйл ажиллагааны дуусмагц	100	Тэрбум модны хүрээнд 350 ширхэг мод тарьсан	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	<p>Тариалалт хийх хугацаа,усалгаа арчилгаа</p>	<p>Үйл ажиллагааны дуусмагц</p>	<p>100</p>	<p>Төслийн талбай орчмын ургамлан нөмрөгийг нэмэгдүүлэх, биологийн нөхөн сэргээлт хийх зорилгоор 100 ш улиас тарьж суулгасан.</p>	
--	--	---------------------------------	------------	---	---

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

4.3 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт №. 3 Дүйцүүлэн хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн хувь	Тайлбар	Зураг
Дүйцүүлэн хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө					
Хууль бус олборлолт, бичил уурхайчдыг бууруулах	Бичил уурхайчдын олборлсон талбайн нүхийг дүүргэж талбайг тэгшлэх төлөвлөгөө гаргах	Үйл ажиллагааны эхэнд	100	Бичил уурхайчдын олборлсон талбайн нүхийг дүүргэж талбайг тэгшлэх төлөвлөгөө гаргаж ажилласан.	
Нөхөн сэргээлт 2020 хөтөлбөрийн дагуу эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх.	Аймгийн байгаль орчин аялал жуулчлалын газраас санал эзэнгүй орхигдсон газрыг нөхөн сэргээх.	Үйл ажиллагааны явцад	100		

4.4 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2022 оны БОМТ-нд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно.

4.5 Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Уурхайн ашиглалтын үйл явцад түүх соёлын дурсгалт зүйлс олдоогүй болно.

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

4.6 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт №. 4 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн хувь	Тайлбар	Зураг
ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ					
Болзошгүй осол, саатал, техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул үүсэх, байгалийн гамшиг	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах, Машин техникийн үйлчилгээ засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвших	Нийт төсөл хэрэгжих талбай барилга байгуулам жинд	100	Машин тоног төхөөрөмжин бүрэн бүтэн байдал тогтмол хяналт таниж ажилсан бөгөөд эвдрэл гэмтэл гарсан тохиолдолд яаралтай засвар үйлчилгээг хийж гүйцэтгэсэн.	
	Галын болон байгалийн аюул гамшигаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулах	Уурхайн бүх ажилчдад	100	Галын болон байгалийн аюул гамшигаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулах	

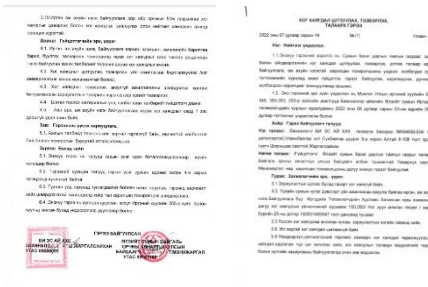
**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

<p>Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөтэй байх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>100</p>	<p>Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөтэй гарган ажиллаж байгаа.</p>	
<p>Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах,</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>100</p>	<p>Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг 2022 оны 07 сарын 21ны өдөр нэг удаа зохион байгуулсан.</p>	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

4.7 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт №. 5 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг г хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн хувь	Тайлбар	Зураг
<p>-Олборлолтын явцад гарсан хог хаягдлыг ил задгай хаях, -ил задгай хог хаях талбайг цэвэрлээгүйгээс хог хаягдал үүсч байгальд сөрөг нөлөө үзүүлэх. - Шингэн хог хаягдлыг шууд ил задгай хаяснаар хөрсөнд сөрөг нөлөө үзүүлэх</p>	<p>Хатуу хог хаягдлын түр цэгийн хөрсийг бетондож, битүүмжлэл сайтай 3 тасалгаатай хатуу хаягдлын цэгийн стандартын шаардлагад нийцүүлэн хөрснөөс тусгаарласан битүүмжлэл сайтай галд тэсвэртэй материалаар доторлох</p>	<p>Төслийн талбай</p>	<p>100</p>	<p>Хатуу хог хаягдлын түр цэгийн хөрсийг бетондож, доторлосон.</p>	
	<p>Уурхайн кемпээс үүссэн хатуу хог хаягдалын сумын засаг даргын тамгын газартай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлэх гэрээ байгуулах.</p>	<p>Төслийн талбай</p>	<p>-</p>	<p>2022 оны 07 дугаар сарын 18 ны өдөр Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газартай хог хаягдлын гэрээ хийсэн</p>	

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Усны чанар

<p>Усны химийн ерөнхий шинжилгээ (Cl, SO₄, NO₂, SO₃, CO₃, NO₃, HCO₃) ерөнхий хатуулгын хэмжээ, исэлдэх чанар, физик шинж</p>	<p align="center">Баригдсан барилгын</p>	<p align="center">100</p>	<p>Агаарын шинжилгээг Цаг уур, орчны шинжилгээний газар байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лабораторип хийлгэсэн.</p>	 <p>ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ</p> <p>17041, Човал 2.4 хороо, өргөн тээврийн Хангайрууны 20-р хороо, Улаанбаатар 11541818 Баянхонгор аймгийн СОРИЛТЫН ДҮН</p> <p>Дугаар өг № 0022-470471 Дэлгэржүүлсэн төрлийн нэр, хэлт, утас 101-26187-2006 Дэлхийн агаарын тусгай нэр, агаар тухайн Д.Сүх, ивэрхэн хэлсний тэмдэгт Дэмжлэг, тус, тээвэр 2. хорооны ордон Агууны агаарын өрчлө 2022.09.11 Дэлхийн хатуулгын Шинжлэх ухааны байгууллага-Өлзийт сум Шинжлэх ухааны стандарт САЗ АСТ 2022 Шинжлэх ухааны төв 2022.09.13 Хуудсын тоо 1/1 Тр.агс</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Сөрөг эрэлт үзэгдэл нэр</th> <th>Харьцаа (С/В)</th> <th>Хэрэглэж байна (г/л)</th> <th>Мөхөөж байна (г/л)</th> <th>Хэсэг (С/В)</th> <th>Шар (С/В)</th> <th>Дүн (С/В)</th> <th>Кальций (С/В)</th> <th>Сүрьеэ (С/В)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Кальций өрчлөсө</td> <td><0.008</td> <td>11.8</td> <td><0.005</td> <td>6.0</td> <td>45.0</td> <td>27.0</td> <td>48.3</td> <td>271.9</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Нитрат өрчлөсө</td> <td><0.008</td> <td>12.0</td> <td><0.005</td> <td>8.5</td> <td>50.8</td> <td>28.2</td> <td>34.7</td> <td>388.7</td> </tr> <tr> <td></td> <td>МНЭ 0002-2019</td> <td>3</td> <td>100</td> <td>2</td> <td>100</td> <td>300</td> <td>100</td> <td>99</td> <td>800</td> </tr> </tbody> </table> <p>Шинжлэх үйлдвэрчин Харгалсан хэрэгсэл ашигласан Агаарын тусгай тээвэр Агаарын тусгай тээвэр Агаарын тусгай тээвэр</p> <p align="right">Хуульчлан хяналтын хэрэгсэл Сорилтын дүн нь өөрийн шалгалтын дүнгээс бүтэлгүй</p>	№	Сөрөг эрэлт үзэгдэл нэр	Харьцаа (С/В)	Хэрэглэж байна (г/л)	Мөхөөж байна (г/л)	Хэсэг (С/В)	Шар (С/В)	Дүн (С/В)	Кальций (С/В)	Сүрьеэ (С/В)	1	Кальций өрчлөсө	<0.008	11.8	<0.005	6.0	45.0	27.0	48.3	271.9	2	Нитрат өрчлөсө	<0.008	12.0	<0.005	8.5	50.8	28.2	34.7	388.7		МНЭ 0002-2019	3	100	2	100	300	100	99	800
№	Сөрөг эрэлт үзэгдэл нэр	Харьцаа (С/В)	Хэрэглэж байна (г/л)	Мөхөөж байна (г/л)	Хэсэг (С/В)	Шар (С/В)	Дүн (С/В)	Кальций (С/В)	Сүрьеэ (С/В)																																			
1	Кальций өрчлөсө	<0.008	11.8	<0.005	6.0	45.0	27.0	48.3	271.9																																			
2	Нитрат өрчлөсө	<0.008	12.0	<0.005	8.5	50.8	28.2	34.7	388.7																																			
	МНЭ 0002-2019	3	100	2	100	300	100	99	800																																			

4.9 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Хариуцсан албан тушаалтан	Хэрэгжүүлсэн хувь	Тайлар	Зураг
УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ				
Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх	ХАБ-ын мэргэжилтэн	100	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаарх сургалтыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион байгуулсан	
Байгаль орчныг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн осол, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаарх сургалтыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран жилд 1 удаа зохион байгуулах	ХАБ-ын мэргэжилтэн			

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

<p>Уурхайн ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангах</p>	<p>ХАБ-ын мэргэжилтэн</p>	<p align="center">100</p>	<p>Уурхайн ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангасан.</p>	
<p>Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт жил бүр тогтмол хамруулах. Ажлын онцлогоос хамааруулан хувь хүний хамгаалалтын хэрэгслээр тогтмол хангах, хордлого тайлах хүнс, бэлдмэлээр хангаж байх</p>	<p>Уурхайн эмч</p>	<p align="center">100</p>	<p>Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан.</p>	
<p>Галын аюулаас хамгаалах хэрэгсэл, эрүүл ахуйн хэрэгслээр хангах</p>	<p>ХАБ-ын мэргэжилтэн</p>	<p align="center">100</p>	<p>Галын аюулаас хамгаалах хэрэгсэл, эрүүл ахуйн хэрэгслээр хангасан.</p>	

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

4.10 Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

БОМТ түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлан хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агууллага	Танилцуулсан хугацаа	Хэлэлцүүлэгээр санал авах	Баталгаажсан зураг
БОМТ-ИЙН БИЕЛЭЛТИЙГ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ					
БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн тайланг төсөл хэрэгжиж буй Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын засаг захиргааны байгууллагад танилцуулж, хэлэлцүүлнэ.	Уулзалт, санал асуулга	БОМТ-ний биелэлт	2022 оны 10 сард танилцуулсан.	Сумын засаг захиргааны удирдлага болон байгаль орчны байгууллагын санал, шүүмжийг хүлээн авч шийдвэрлэх	
БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн тайланг төсөл хэрэгжиж буй Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутгийн оршин суугчдад танилцуулж хэлэлцүүлнэ	-	БОМТ-ний биелэлт		Оршин суугчдын санал гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэх	

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohztli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/А-253
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Би Эс Ай” ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агварын хэсэг
 Дээжийн тоо, төрөл : 3 агаар, 3 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2022.9.11
 Дээжийн тодорхойлолт : Баянхонгор аймаг Өлзийт сум
 Баруун харгантын уурхай алтны шороон орд
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
 САЗ А07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2022.9.13
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м³	Азотын давхар исэл мг/м³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Кемп орчим	IX/11	07:30	0.018	0.020	0.149	48
2	Уурхайн карьер орчим	IX/11	08:00	0.020	0.022	0.152	69
3	Тээврийн зам дагуу	IX/11	08:30	0.025	0.028	0.857	70
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Э.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohztli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 470-471
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : " Би Эс Ай " ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд, агаарын хэсгийн техникч
Дээжийн тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.11
Дээжийн тодорхойлолт : Баянхонгор аймаг –Өлзийт сум
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2022.09.13
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Кемп орчмоос	1.02	6.5	0.07	97.0	0.5	62.9	244.6
2	Карьер орчмоос	1.01	6.6	0.54	92.4	5.4	46.9	23.9

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн,
Хөрсний хэсгийн техникч Н.Эрдэнэсүрэн
Хянаж баталгаажуулсан,
Хөрсний хэсгийн инженер Б.Даваасүрэн

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 470-471
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Би Эс Ай” ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд, агаарын хэсгийн техникч
 Дээжийн тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
 Хүлээн авсан огноо : 2022.09.11
 Дээжийн тодорхойлолт : Баянхонгор аймаг –Өлзийт сум
 Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
 Шинжилсэн огноо : 2022.09.13
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
1	Кемп орчмоос	<0.005	11.8	<0.005	6.0	45.0	27.0	46.3	271.9
2	Карьер орчмоос	<0.005	10.6	<0.005	8.5	50.6	28.2	34.7	388.7
	MNS 5850:2019 /ЗДХ/	3	100	2	150	300	100	50	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн :
Хөрсний хэсгийн инженер Д.Баярхулан

Хянаж баталгаажуулсан :
Хөрсний хэсгийн инженер Б.Даваасүрэн

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ,
ТАЛААРХ ГЭРЭЭ

2022 оны 07 дугаар сарын 18

№ 02

Улаан- Уул

Нэг: Нийтлэг үндэслэл.

1.1.Энэхүү гэрээний зорилго нь: Сумын Засаг даргын тамгын газраас ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах талаар иргэн, байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй харилцан тохиролцсоны үндсэн холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулах, хэрэгжүүлэх, дүгнэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Энэ гэрээний эрх зүйн үндэслэл нь Монгол Улсын иргэний хуулийн 343 - 346, 350-353, 355-р зүйлийн заалтууд Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааны 2022 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн 08/20 дугаар тогтоолыг үндэслэсэн болно.

Хоёр: Гэрээ байгуулагч талууд.

Нэг талаас: /Захиалагч/ БИ ЭС АЙ ХХК төлөөлж Захирал /МК84092334/ тоот регистертэй,Улаанбаатар хот Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо Алтай 8-108 тоот оршин суугч Ширэндэв овогтой Жаргалсайхан

Нөгөө талаас: /Гүйцэтгэгч/ Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч албан тушаалтай Төмөрсүх овогтой Мөнхжаргал нар харилцан тохиролцсоны дагуу энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав: Захиалагчийн эрх, үүрэг.

3.1.Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаяхгүй байх.

3.2. Тухайн сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж,байгууллага бүр Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас баталсан хувь хэмжээний дагуу хог хаягдлын үйчилгээний хураамж 100,000/ Нэг зуун мянган төгрөг / сарын бүрийн 25-ны дотор 100031400947 тоот дансанд тушаах

3.3.Үүссэн хог хаягдлаа ангилан ялгаж, зориулалтын хогийн саванд хийх,

3.8. Ил задгай хог хаягдал шатаахгүй байх

3.9.Үйлдвэрлэл,үйлчилгээний төрлөөс хамаарч хог хаягдал төрөлжүүлэх,хог хаягдал,хадгалах түр цэг ангилан хаях, хог хаягдлын талаарх мэдээллийг төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад үнэн зөв мэдээлэх.

3.10. Иргэн аж ахуйн нэгж байгууллага ойр ойр орчмын 50м газрынхаа хог хаягдлыг цэвэрлэх болон хог хаягдлыг зайлуулах олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй.

Дөрөв: Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг.

4.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн барилгаа барих, буулгах, засварлах тохиолдолд гарах хог хаягдлыг хаях талаар урьдчилан гэрээ байгуулан зохих төлбөрийг төлсний дараа хог хаягдлыг ачина.

4.2. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, үйл ажиллагааг бүртгэлжүүлэх /хог зөөвөрлөлтийг хянах механизмтай болох/,

4.3. Хог хаягдлыг тээвэрлэх, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж битүүмжилсэн зориулалтын тээврийн хэрэгсэлээр хогийг тээвэрлэх

4.4. Шатах тослох материалын үнэ, сэлбэг авах төлбөрийг гүйцэтгэгч даана

4.5. Айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллагаас гарах хог хаягдлыг сард 1 ээс доошгүй удаа ачиж байх

Тав: Гэрээнээс үүсэх хариуцлага.

5.1. Ажлын талбайд технологийн зөрчил гаргахгүй байх, зөрчилтэй холбоотой бий болсон хохиролыг буруутай этгээд хариуцна,

Зургаа: Бусад зүйл

6.1. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулсанаар хүчин төгөлдөр болно.

6.2. Гэрээний хугацаа талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн 4-н сарын хугацаанд хүчинтэй байна.

6.3. Тухайн үед гэрээнд тусгагдаагүй боловч нэмж оруулах, гэрээнд өөрчлөлт хийх шаардлагатай тохиолдолд хоёр тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

6.4. Энэхүү гэрээ нь хугацаа дууссан, эсхүл Иргэний хуулийн 355-р зүйл болон хуульд заасан бусад үндэслэлээр дуусгавар болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

ӨЛЗИЙТ СУМЫН БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН УЛСЫН
БАЙЦААГЧ Т.МӨНХЖАРГАЛ
УТАС 99157188

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТЫН” АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ОБЕГ-ын даргын 2016 оны 03 дугаар сарын 25-ны
өдрийн А/75 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

БАТЛАВ:
БАНУУН ХАРГАНТЫН УУРХАЙ
ЗАХИРАЛ *[Signature]* Ш.ЖАРГАЛСАЙХАН

2022 оны 03 сарын 21 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ, УУЛ УУРХАЙН
АВРАХ АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХУРАНДАА Д. ГАНТУЛГА

2022 оны 03 сарын 21 өдөр

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН БАНУУН
ХАРГАНТЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ИЛ УУРХАЙН
АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үндсэн АТЗ-ын дугаар: MV-021465

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН ТЕХНИК АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДАГЧ,
АХМАД *[Signature]* / Д.БАЯРЖАРГАЛ /

ХЯНАСАН:
АШИГЛАЛТЫН ИНЖЕНЕР *[Signature]* / Д.Эрхэмбаяр /

БОЛОВСОРУУЛСАН:
ХАБЭА-Н ИНЖЕНЕР *[Signature]* / Г.МӨНГӨНШАГАЙ /

2022 он

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙГ ХҮЛЭЭН
АВСАН ТУХАЙ АКТ

2022.11.17

Баянхонгор

№ 005

Баянхонгор аймгийн Засаг даргын 2020 оны 01 сарын 20 -ний өдрийн А/22 дугаар захирамжаар томилогдсон тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дүгнэх, нөхөн сэргээлтийн ажлыг хүлээж авах комисс, **МУ – 021465** тусгай зөвшөөрөл бүхий Өлзийт сумын Байн ам 2 дугаар багийн нутаг “Баруун харганат ” нэртэй газарт ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулсан “**Би Эс Ай**” **ХХК** –ний нөхөн сэргээлтийн байдалтай танилцлаа. 2022 онд тус компани нь уулын ажлын болон байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд 3,7 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт мөн Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хувиараа ашигт малтмал олборлогч иргэдийн эвдрэлд оруулсан 5 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж биологийн нөхөн сэргээлтийг 3.5 га хийхээр төлөвлөсөн байна.

“Би Эс Ай ” ХХК нь аймгийн нөхөн сэргээлт хүлээж авах комисст техникийн нөхөн сэргээлтийг “Баруун харганат” нэртэй газарт төлөвлөгөөт болон Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд нийт 12.2 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт, 5 га талбайд шимт хөрсийг хучин биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн бөгөөд “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд 2000 ш Хайлаас, 350 ш чацарганыг биологийн нөхөн сэргээлтэнд тарьсан, Мөн орон нутагт 1000 ш хайлаасны суулгацыг тариалалт хийж танилцуулав.

Комиссын шийдвэр :

Тус компанийн техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдалтай ажлын хэсэг газар дээр нь үзэж танилцан 12,2 га талбайг Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт” MNS 5917:2008 стандартыг хангасан байна гэж үзэж байна. Мөн биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай болон “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тариалсан модыг ургалт бүрэн гүйцсэний дараа буюу 2 жилийн хүлээлгэн авах

Хавсралтанд заагдсан солбицол бүхий 12,2 га техникийн нөхөн сэргээлт.

Ажлын хэсгийн дарга: Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

/ Э.ГАНЗОРИГ /

Нарийн бичгийн дарга: Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын ахлах мэргэжилтэн:

/ Б.НАРАНБААТАР /

Гишүүд: Мэргэжлийн хяналтын (газрын байгаль орчны хяналтын Улсын ахлах байцаагч

/ Б.ДАРХАНБАЯР

Бөөн цагаан – Орог нуур” - ын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн

/ М.ДҮҮРЭН /

Өлзийт сумын БОХУБ

/ Т.Мөнхжаргал /

Байгаль хамгаалагч

/ Ж.Машбат /

Нөлөөллийн бүсийн иргэн

/ Т.Мөнхтогоо /

Хүлээн зөвшөөрсөн :

5035503 УДМ00256

“Би Эс Ай” ХХК-ний гүйцэтгэх захирал

/ Ш.Жаргалсайхан /

УЛААНБААТАР ХОТ